

Reseskildring 4 hembesök och möte med kommitté i Manga Hill

Det är söndag den 27 februari och jag har tillbringat min dag i Manga Hill tillsammans med sex tjejer från min klass.

Det har gatt ca 2 månader sedan familjerna fick reningsverken och jag har länge varit nervös inför denna dag. Jag har varit nervös över ifall några reningsverk inte längre skulle fungera pga. att de inte har rengjorts ordentligt samt om ovetskapen om hur vi skulle bemötas denna gång. Nervositeten har blandats med en stor känsla av förväntan och hopp om att se förändring sedan sist. Allt detta släppte dock ganska snart efter att vi kommit fram till Manga Hill.

Jag lade genast märke till en stor förändring; torkan har gjort landskapet nästintill oigenkännligt och allt har nu en annan färgskala. Omgivningen i Manga Hill domineras nu av gult och allt är extremt torrt då det är torrperiod och de har inte haft regn sen i december.

Denna dag hade jag och Tom planerat att besöka några familjer samt att gå och titta på vart människorna tar vatten ifrån under torrperioden.

Besök hos familjer

Dagens första stopp blev hos Charles Osakos familj som är den enda som inte fått besök av mig eller Johannes tidigare. Jag bad Charles att visa hur han använder och rengör reningsverket vilket gick felfritt.

Vi besökte åtta hushåll och det vi tittade på idag var att reningsverken fungerar (jag provade att rena vatten överallt), upphängning samt om de använder en ren bytta till det renade vattnet. Da alla åtta reningsverk fungerar drog jag slutsatsen att familjerna vet hur de rengörs, för annars skulle de varit igenslammade vid det har laget, sa jag bad dem bara att berätta hur de rengör dem samt hur ofta.

Hos en familj hade de inte gjort rent förfiltret efter senaste användning vilket resulterade i att vi först inte fick igenom vatten när vi provade det. Det var bara barnen som var hemma så Tom gjorde rent förfiltret med vatten och en trasa och sedan fungerade det som det ska igen.

De allra flesta använder den traditionella lerkrukan dapi till det renade vattnet. Detta fungerar väldigt bra då de är lagom stora vilket betyder att det renade vattnet förbrukas på en dag och hinner då inte bli skitigt igen. Dapi har också fördelen att krukan kyler vattnet samt att öppningen inte är så stor, men jag kollade också så att alla täcker krukan, vilket många väljer att göra med en fin duk.

En familj använde en stor hink till att förvara vattnet i och när vi kom dit fanns det ca en decimeter renat vatten kvar i botten. Jag tog en mugg och drog efter botten och fick upp skitigt vatten med en gräshoppa i. Ett tydligt exempel på att det krävs repetition på vad vi har gått

igenom flera gånger, i detta fall att använda rena behållare som också är täckta. Vi sa till familjen att de behöver rengöra hinken och att öppningen måste täckas över.

Under vår vandring genom byn gjorde sig torkan påmind överallt. Vi gick för att titta på var de brukar ta vatten ifrån, och jag fick en chock över vad jag såg! Framför mig gapade ett stort tomt och snustorrt hål i marken som jag med egna ögon såg var fullt till bredden med vatten för bara två månader sedan! I botten har de hackat ner i marken för att försöka få lite vatten. Där rann det en liten strimma vatten ur marken som människor köar för att få. I botten flöt en canabas som enligt traditionell tro lockar fram vattnet.

Ett torrt hål som detta såg vi även på ett annat ställe där en kille stod och hackade i sten på botten och öste lera för att komma djupare ner i marken i jakt på vatten. Vattnet de fick upp var helt brunt och innehöll mycket lera. Tom berättade innan detta besök att vattnet som många tar nu för att dricka innehåller mycket lera och nu förstod jag vad han menade. Jag frågade hur de gjort innan, om de har druckit vattnet utan att först behandla det, och han berättade att familjerna brukar sila vattnet genom ett tygstycke för att få bort just leran, men sedan har de druckit det utan att först koka.

Ett nystartat system

För att få tag på vatten med mindre lera får de under torrperioderna gå till ett litet vattendrag som finns en bit bort. För att komma dit får människorna gå långt genom ett kuperat och stenigt landskap. Sara Achieng berättade att hon under torkan får lämna sina tre barn, varav ena är under året gammalt, ensamma hemma i två timmar varje dag för att hon måste hämta vatten som finns en timmes promenad bort. Vi gick över kullarna och ner i en liten svacka för att titta på detta vattendrag. Att kvinnorna klarar av att gå denna sträcka med en 20 liters hink fylld med vatten på huvudet är för oss ett mysterium. På visa ställen var det halt och svårt att ta sig fram utan att bära på vatten.

På mötet i januari pratade vi om att det är viktigt att försöka separera platser från vart djuren dricker och från vart människorna tar sitt dricksvatten. Vi pratade också om att det inte är optimalt att tvätta, diska och bada på samma ställe som de tar dricksvatten ifrån. Detta berättade vi om utan att komma med förslag på hur det kan ändras. Idag fick vi se deras lösning som fungerar väldigt bra.

Djuren dricker vatten på ett ställe långt ifrån vattendraget som människorna använder. Djurens vatten får de fram genom att gräva och hacka gropar i marken. När vi kom dit var några män lite oense då en man kommit med sina djur till vattenhållet, utan att innan ha hjälpt till att gräva fram vattnet. Detta slutade med att han fick valla bort sina kor, de får dricka när ägaren hjälpt till att gräva.

Vid vattendraget som människorna använder under torkan har de ordnat ett system där dricksvatten tas uppströms, en bit nedanför tvättar och diskar de, och nedanför det badar de. Detta kontrolleras av ordföranden i den kommitté som nu har startats, och människorna följer de

regler som de kommit överens om. Detta system började de med efter vårt möte i januari, ett gott resultat genom egna lösningar!

Ett första möte med kommittén

Vid lunchtid hade vi ett möte med kommittén, som startats för detta vattenprojekt, på 18 personer. De har en styrelse på fem personer och en grupp på 9 personer som är ansvarig för olika områden i byn. Deras uppgift är att tre gånger i veckan besöka familjerna som bor på deras område för att se hur det går med reningsverken. Detta är något som de i byn själva valt att starta och kommittémedlemmarna är framröstade. Jag bad dem att uppdatera mig om vad som hänt i Manga Hill sedan Johannes senaste besök i slutet av januari och detta är vad de berättade:

- 💧 Under de hembesök som medlemmarna i kommittén har gjort har de sett att flera har haft problem med rengöring av reningsverken vilket resulterat i att de inte fått vatten genom dem. Kommittémedlemmen har då visat hur man rengör reningsverket och vid nästa återbesök har detta inte varit några problem.
- 💧 De trodde att två reningsverk hade gått sönder, vilket de skrivit om i tidigare rapport, men de har nu gjort rent dem och de fungerar igen.
- 💧 De berättade igen om systemet vid vattendraget som jag skrivit om här ovan.
- 💧 Några i byn håller på och gräver latriner vid sina hem.
- 💧 Mullrande magar, "Rumbling stomach", och magont är något som har minskat sen de fick Lifestraw® Family.
- 💧 Under torrperioder brukar många få diarré. Under denna torrperiod är detta inte ett problem. Detta märks också bara av att gå och titta i byn då människorna utför sina behov i buskarna och dessa högar är numera fasta.
- 💧 Vi ska fråga rektorn och lärarna på skolan i Manga Hill samt vårdcentralen om de märkt skillnad gällande människors hälsa och skolnärvaro sen januari.
- 💧 De har inte lika mycket problem med tyfoid som tidigare.
- 💧 Människorna i Manga Hill har blivit medvetna om skillnaden mellan dåligt och bra dricksvatten vilket resulterat i att de inte längre vill dricka vatten som de blir bjudna på i hem utanför Manga Hill.
- 💧 De vill börja ta med sig dricksvatten i flaskor när de går hemifrån vilket är något nytt.
- 💧 Kommittén har haft 2 möten utan att jag eller Johannes har varit med. De har då pratat om hygien, användning av Lifestraw® Family, "unity among members" och att de vill ha besök från någon på vårdcentralen som pratar om hygien och vatten.
- 💧 Största problemet nu är att djuren fortfarande blir sjuka av vattnet pga. leech worms
- 💧 De vill att jag ska lära mig deras språk Lou (själv vill jag börja med att lära mig det nationella språket Swahili)

Det har varit en bra dag med trevliga möten i familjer och goda resultat presenterade av kommittén och av familjer vi besökt. Överallt har vi blivit bemötta av glada miner och positiva kommentarer om projektet. Alla är också glada över de förändringar som redan nu syns i byn. Jag upplever Manga Hill som en väldigt harmonisk by med människor som utstrålar glädje, hopp och samarbetsvilja! Hembesöken gör mig inspirerad till att jobba vidare med detta projekt. Jag är

glad och lättad över resultaten vi sett idag och ser fram mot nästa tur till kullarna i Manga Village.

My Wentzel, 28 februari 2011, Ndhiwa